

Το να είσαι γονέας είναι επάγγελμα;

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία / Άγιοι - Πατέρες - Γέροντες / Θεολογία και Ζωή](#)

Το παρακάτω άρθρο [1] θα μας βοηθήσει να καταλάβουμε μερικά πράγματα. Ο συγγραφέας θέτει αρχικά την ερώτηση: Το να είμαστε γονείς είναι επάγγελμα; Ναι και όχι, απαντάει.

Συνήθως πιστεύουμε πως, για να μεγαλώσουμε τα παιδιά, δεν χρειάζεται ειδική μάθηση και πως λίγος κοινός νους αρκεί. Διαπιστώνουμε ωστόσο γύρω μας πως αυτός ο κοινός νους χρησιμοποιεί μεθόδους αντιφατικές. Κάποιος από τους γείτονές μας κρίνει πως πρέπει να δαμάζει τον γιο του και να του επιβάλλει σε όλα τη θέλησή του. Ένας άλλος απεναντίας βεβαιώνει πως με το να τον αφήνει -τον γιο δηλαδή- να τα βγάζει πέρα μόνος του, τον προετοιμάζει για τη ζωή. Μια μητέρα περιβάλλει ασφυκτικά το παιδί της με μια τρυφερότητα ανησυχητική, χαρίζοντάς του απλόχερα τις περιποιήσεις της και τις συμβουλές της. Και όλοι απορούν ωστόσο, γιατί δεν φτάνουν τελικά στους σκοπούς τους.

Στο δάμασμα, το παιδί θα αντιτάξει την αυθάδεια.

Κάποιος γονέας προσπαθεί να δαμάσει το παιδί· σ' αυτή την περίπτωση το παιδί

θα αντιτάξει την αυθάδεια.

Τον επιεική πατέρα θα τον κατηγορήσει για αδιάφορο.

Το παιδί θα κατηγορήσει ως αδιάφορο τον πατέρα που δείχνει πολλή επιείκεια.

Στην ξεχειλίζουσα μητρική αγάπη αποκρίνεται με την ψυχρότητα.

Πόσα παιδιά, ακριβώς διότι δέχονται πολλή τρυφερότητα από τους γονείς, γίνονται ψυχρά.

Και όλοι παραπονούνται για τον χαρακτήρα των παιδιών τους: «Τι του έκανα του Θεού και μου έδωσε τέτοιο γιο;»

Ας λεχθεί εδώ ότι, εξ όσων εγώ γνωρίζω, λίγοι γονείς είναι εκείνοι που δεν παραπονούνται για τα παιδιά τους.

Βέβαια, ο καθένας έχει τον χαρακτήρα του, και αν αυτός ο κοινός νους που μας οδηγεί, για να μεγαλώσουμε τα παιδιά μας, μεταχειρίζεται τόσο διαφορετικούς τρόπους, δεν είναι τάχα και ο δικός μας χαρακτήρας που φταίει;

Ο ένας μεταχειρίζεται αυτόν τον τρόπο, για να βοηθήσει το παιδί, ο άλλος τον άλλο, ο άλλος τον άλλο. Μήπως αυτό σημαίνει ότι κάτι φταίει σ' εμάς;

Μήπως δεν είμαστε κι εμείς πεισματάρηδες, αυταρχικοί ή άστατοι και αδύναμοι; Δεν έχουμε κι εμείς τον εγωισμό μας, δεν είμαστε κι εμείς ανυπόμονοι απέναντι στα παιδιά μας;

Τα τελευταία χρόνια έχουν μελετηθεί πολύ τα προβλήματα του χαρακτήρα: πώς πλάθεται ο χαρακτήρας του παιδιού και πώς εξελίσσεται ακατάπαυστα· η επίδραση του δικού μας χαρακτήρα πάνω στο παιδί, και τα μέσα για να μειωθούν οι δυσκολίες που συναντούμε στην οικογενειακή μας ζωή. Οι μελέτες αυτές μπορούν να μας χρησιμεύσουν· δεν θα μας προσφέρουν όμως κανόνες για να τους ακολουθήσουμε, έγκυρους σε κάθε περίπτωση...

Πρέπει σ' αυτό το σημείο να λεχθεί ότι και όσα θα πούμε εδώ, αλλά και όσα κατ' ιδίαν πιθανόν να πούμε με μερικούς από σας, δεν είναι δυνατόν να αποτελούν συνταγή, ότι έτσι και έτσι θα κάνεις με το παιδί, και ότι, αν ενεργήσει κανείς κατ' αυτόν τον τρόπο, είναι πλέον ή βέβαιο ότι θα πάνε καλά τα πράγματα. Δεν μπορούμε να δώσουμε συνταγές. Εκείνο που χρειάζεται είναι ο κάθε γονέας να ξέρει τόσα πράγματα και να έχει τόσα στην καρδιά του και να έχει ο ίδιος τέτοια αγωγή, ώστε μόνος του σε καθεμιά περίπτωση, σε κάθε δεδομένη ευκαιρία να συμπεριφέρεται κατά τον τρόπο που πρέπει να συμπεριφέρεται απέναντι του

παιδιού του.

Δεν θα μας προσφέρουν κανόνες για να τους ακολουθήσουμε, έγκυρους σε κάθε περίπτωση, γιατί σε παρεμφερή ζητήματα δεν υπάρχουν ποτέ δύο όμοιες περιπτώσεις. Στο σημείο αυτό το λειτούργημά μας ως γονέων είναι πολύ διαφορετικό από ένα επάγγελμα.

Στο επάγγελμα ξέρει κανείς τι θα κάνει· αν και, ακόμη και εκεί, καμιά φορά αλλιώς θα ενεργήσει στη μια περίπτωση, αλλιώς στην άλλη. Πάντως, η διαπαιδαγώγηση των παιδιών δεν είναι επάγγελμα.

Θα μας βοηθήσουν -οι συμβουλές που θα δώσει εδώ, και όσα θα πει- θα μας βοηθήσουν όμως στο να καταλάβουμε καλύτερα τη διαγωγή του παιδιού μας και τη δική μας διαγωγή. Ο κοινός νους μας θα δει πιο καθαρά, θα ενεργήσει πιο σίγουρα και θα αποκτήσουμε μεγαλύτερη πείρα, μεγαλύτερη μαστοριά.

Η ιδιοσυγκρασία του παιδιού

Θεωρούμε πως το παιδί μας γεννήθηκε με μερικά «χαρίσματα» και με πολλά «ελαττώματα», ότι προπάντων με αυτά τα ελαττώματα πρέπει να ασχοληθούμε, ότι ως γονείς έχουμε αυτή την αποστολή, να τα εξαφανίσουμε στην αρχή μ' ένα δάμασμα, με τιμωρίες, έπειτα με κάμποσα μαθήματα ηθικής.

Τις πιο πολλές φορές -δεν μιλούμε για παθολογικές περιπτώσεις παιδιών- βλέπει κανείς και προσέχει πιο πολύ τα ελαττώματα του παιδιού· δεν βλέπει και μερικά καλά που έχει το παιδί. Και το θεωρεί καθήκον ως γονέας να ασχοληθεί μόνο με τα ελαττώματα του παιδιού, και επομένως να προσπαθήσει να το δαμάσει, να το τιμωρήσει, να του κάνει απλώς μαθήματα: «Μην κάνεις αυτό, μην κάνεις εκείνο». Δεν βλέπει, από την άλλη πλευρά, και τα καλά στοιχεία που έχει το κάθε παιδί.

Ό,τι ξέρουμε σήμερα, είναι αρκετά διαφορετικό από αυτό που ίσχυε ως τώρα. Ο χαρακτήρας του παιδιού σχηματίζεται μετά τη γέννηση, στην επαφή με τον κόσμο και πρώτα-πρώτα με τους γονείς του.

Δεν γεννιέται με χαρακτήρα το παιδί· εμείς δημιουργούμε τον χαρακτήρα στο παιδί. Γεννιέται απλώς με μια ιδιοσυγκρασία.

Και αυτό από τα πρώτα-πρώτα χρόνια, πριν το παιδί φτάσει στην ηλικία να καταλαβαίνει.

Δεν είναι, ας επαναλάβουμε ακόμη μια φορά, τυχαίο το ότι ο Θεός κανόνισε το παιδί να έρχεται στον κόσμο τόσο αδύναμο και να έχει πέρα για πέρα ανάγκη από τους γονείς του, ακριβώς για να το διαπλάσουν και να του δώσουν τον χαρακτήρα

που πρέπει να του δώσουν.

Η πρώτη αυτή περίοδος είναι μία από τις σπουδαιότερες της αγωγής. Κατά την περίοδο αυτή το παιδί δέχεται βαθύτατες εντυπώσεις και αποκτά συνήθειες που θα ριζώσουν. Γίνεται φοβητσιάρικο ή ενεργητικό, ανοικτόκαρδο ή υποκριτικό, χαρούμενο ή λυπημένο. Ας δούμε όμως πώς γίνεται αυτό.

Σημαντικό ρόλο παίζει η κληρονομικότητα του παιδιού. Είναι ό,τι θα ονομάσουμε φύση ή ιδιοσυγκρασία. Σωματική ιδιοσυγκρασία που σφιχτοδένεται με την ψυχολογική ιδιοσυγκρασία.

Και σωματικά το παιδί έρχεται σ' αυτόν τον κόσμο με μια δική του ιδιοσυγκρασία, όπως επίσης και ψυχικά. Έχει και την ψυχολογική του ιδιοσυγκρασία και τη σωματική.

Το δεινό παιδί είναι περισσότερο ή λιγότερο δραστήριο, περισσότερο ή λιγότερο σβέλτο, περισσότερο ή λιγότερο ευσυγκίνητο, όπως είναι λιγνό ή χονδρό, εύρωστο ή αδύνατο. Έτσι φανερώνεται η ύπαρξή του, και πάνω στο σημείο αυτό είναι που πρέπει να παίρνουμε ορισμένες προφυλάξεις.

Δεν πρέπει να κατηγορούμε το παιδί για την ιδιοσυγκρασία του και να την αντιμετωπίζουμε σαν ελάττωμα.

Ένα παιδί, π.χ., ήλθε σ' αυτόν τον κόσμο με την άλφα τάση για δραστηριότητα, και το άλλο παιδί ήλθε σ' αυτόν τον κόσμο με λιγότερη τάση για δραστηριότητα. Δεν πρέπει αυτά τα πράγματα να τα βλέπουμε, λέει, σαν ελάττωμα.

Το να τα βάζουμε μ' ένα παιδί, γιατί είναι νευρικό, φοβητσιάρικο, το να το τιμωρούμε γι' αυτό, έχει σαν συνέπεια την αύξηση της νευρικότητός του ή των φόβων του.

Δηλαδή αντί να το ωφελήσουμε, το βλάπτουμε και ακόμη πιο πολύ το σπρώχνουμε προς το κακό στοιχείο που έχει μέσα του.

Ας σκεπτόμαστε απεναντίας πως είναι πιο ευαίσθητο από ένα άλλο στις κριτικές και στις απειλές μας, και επομένως πρέπει να του φερόμαστε με περισσότερη λεπτότητα.

Οφείλουμε να λαμβάνουμε υπ' όψιν την ιδιοσυγκρασία και να μην απαιτούμε από όλους τα ίδια πράγματα.

Ας προσπαθούμε απεναντίας να μεταχειριζόμαστε τον καθένα ανάλογα με τις καταβολές του. Αντί να επιβάλουμε σε ένα αεικίνητο παιδί να κάθεται μ' ένα βιβλίο

στο χέρι, κάτι που θα εξαγριώσει τη φύση του -ένα αεικίνητο παιδί πώς να το βάλεις να καθίσει;- ας του δώσουμε την ευκαιρία να ξοδέψει τις δυνάμεις του με το να τρέξει, να παίξει έξω,αποφεύγοντας βέβαια τις ανώφελες ευκαιρίες για εκνευρισμό.

Απόσπασμα από το βιβλίο του π. Συμεών Κραγιοπούλου Γονείς και παιδιά, τόμος Α , σσ. 105-111.

[1] Τα αποσπάσματα με πλάγια στοιχεία που χρησιμοποιεί ο π. Συμεών προέρχονται από άρθρο στο βιβλίο "Οι καθημερινές δυσκολίες της αγωγής" τής Σχολής γονέων και παιδαγωγών στο Παρίσι, εκδ. Δίπτυχο, Αθήνα 1965, σσ. 34-40.

Πηγή: enromiosini.gr